

Áiseanna foclóireachta Fhoras na Gaeilge

Cill Chainnigh, 11 Samhain 2016

Clár

- Roinnt staitisticí
- Ag baint leas as www.focloir.ie
- Ag baint leas as www.teanglann.ie
- Amach anseo

An Foclóir Nua Béarla-Gaeilge

- Sceideal go ceann scríbe

Dáta	Ceannfhocail	Aonaid Chéille
Meitheamh 2016	45,000	130,000
Nollaig 2016	c. 48,000	135,000
Fómhar 2018	Leagan clóite	

- *English-Irish Dictionary* 43k CF, 61k AC
- *Foclóir Gaeilge-Béarla* 43k CF, 59k AC
- FNBG: 130k abairt shamplach, 373k leagan Gaeilge, 1.5M focal Gaeilge

Dul chun cinn: focloir.ie

	focloir.ie	Méadú ón mbliain seo caite
úsáideoirí	1.1 M	70%
seisiúin	2.4 M	72%
leathanaigh	11.1 M	85%

- fóin phóca 41%, táibléid 14%
- SAM 12%, an Bhreatain 6%, tíortha eile 10%

Dul chun cinn: teanglann.ie

- Foclóirí de Bhaldraithe, Uí Dhónaill & *An Foclóir Póca*
- Bunachair ghramadaí & fuaime
- An Draoi Gramadaí

	teanglann.ie	%
úsáideoirí	0.75 M	51%
seisiúin	2.2 M	59%
leathanaigh	16.1 M	42%

- dhá oiread leathanach in aghaidh an úsáideora
- 9 nóiméad an chuairt ar an meán

focloir.ie – leathanach baile

- **Teanga & gléasanna**

- comhéadan G nó B
- comhoiriúnach do mhéid an scáileáin
- gairis mhóibíleacha srl

- **Leagan amach an phríomhscáileáin**

- bosca cuardaigh
- Cuardach Casta
- nasc chuig Foclóirí de Bhaldraithe & Uí Dhónaill
- físeáin treorach ar YouTube

focloir.ie – leathanach baile (2)

- **Fáilte**
 - (Fógra)
 - Ar dheis: Innéacs treoracha
 - Focal an lae
- **Innéacs eolais**
 - An Foclóir a Bhrabhsáil
 - Uirlisí
 - Maidir leis an bhFoclóir
 - Ceisteanna coitianta
 - Inrochtaineacht
 - Aip (lascaine le fáil)

focloir.ie – iontráil shimplí

Focail chosúla: **mouser** · **mousse** · **douse** · **house** · **louse** · **moose** · **muse** · **rouse** · **arouse** · **blouse**

mouse

1 *NOUN ZOOL* rodent

luch *fem2* C M U

luchóg *fem2* C M U

2 *NOUN informal* shy person

faiteachán *masc* C M U

duine faiteach

duine támáilte

3 *NOUN COMP* computer input device

luch *fem2* C M U

luchóg *fem2* C M U

wireless mouse **luch gan sreang**

4 *VERB COMP INTRANSITIVE*

an luch a bhogadh

to mouse over sth **an luch a chur thar rud**

PHRASES

as quiet as a mouse

chomh ciúin le luch

chomh ciúin le taibhse

focloir.ie – iontráil shimplí (2)

Iontrálacha Gaolmhara

field mouse

house mouse

jumping mouse

marsupial mouse

mouse mat

mouse pad

mouse pointer

optical mouse

Frásaí agus Samplaí Úsáide faoi iontrálacha eile

cat »

cat and mouse *NOUN* cat is luch in aghaidh a chéile

cat »

when the cat's away the mice will play *proverb* nuair a bhíonn an cat amuigh bíonn an luch ag rince, nuair a bhíonn an cat ar shiúl bíonn cead rince ag na luchóga

catcher »

a mouse catcher *luchaire*

focloir.ie – iontráil chasta

back

NOUN

1. *ANAT* body part
2. of animal, motorbike, etc
3. of room, queue, drawer, etc:
4. *AUTO* of car, etc
5. area behind building
6. reverse surface
7. rear-facing part
8. of book etc
9. spine (of book)
10. *CLOTH* of garment
11. of spoon etc
12. *FURN* of chair, sofa
13. *SPOR* player
14. in time expressions

ADJECTIVE

15. positioned towards rear
16. issue, number, etc
17. pay: owed in arrears
18. *SPOR* of gymnastics, in reverse direction
19. street, road

VERB

20. person, vehicle: reverse

(10)

focloir.ie – iontráil chasta (2)

Iontrálacha Gaolmhara

answer back	back boiler	back door
back-	back brush	back down
back-alley	back catalogue	-backed
back away	back-channel	back end
back bacon	back copy	backer
back bend	back country	back-formation

Frásaí agus Samplaí Úsáide faoi iontrálacha eile

about-face »	she did an about-face and came back to us thiontaigh sí ar a sáil agus tháinig sí ar ais chugainn, chas sí timpeall agus tháinig sí ar ais chugainn
above »	he's not above asking for his job back níor náir leis a phost a iarraidh ar ais
absence »	she's back after a year-long absence from school tá sí ar ais i ndiaidh bheith ar shiúl ón scoil le bliain

focloir.ie – iontrálacha eile

- **Cuardaigh le dhá fhocal**
 - *break down*
 - *wise + word*
 - *good thing v better things*
- **Cuardach neamhleamach**
 - *copied*
 - *improving*
 - *women*
 - *mice*
- **Iontráil nach bhfuil ann fós**
- **Iontráil leath-ann**

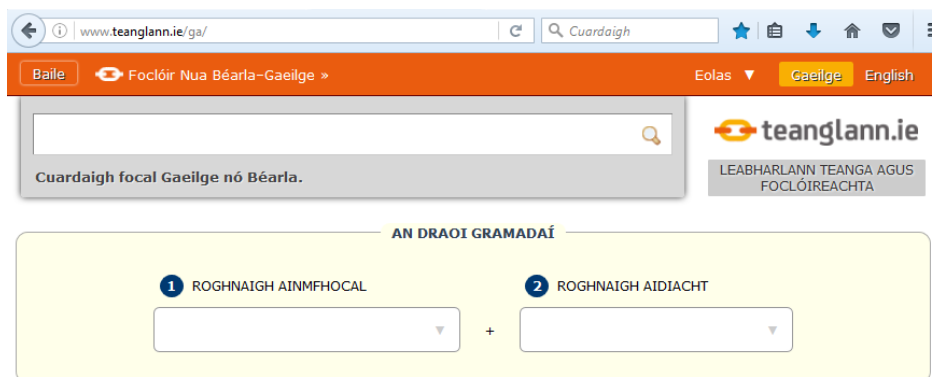
foclóir.ie – áiseanna eile

- **Fuaim agus gramadach**
 - *madra, éigin, gach aon*
 - *right > ceart aid., ceart ainmfh., ceartaigh br.*
- **Déchliceáil ar fhocal Béarla ar bith ar an suíomh**
- **Cuardach casta**
 - gach réimse Béarla nó i réimse ar leith
 - gach roinn chainte nó i roinn chainte ar leith
 - gach stíl nó i stíl ar leith

foclóir.ie – cuardach Gaeilge

- **Cuardach Gaeilge - neamhleamach > mír chuardaigh bheacht**
- *crann*
- *bean*: B-G nó G-B
- mír chuardaigh mar leagan Gaeilge as féin ar cheannfhocal
- mír chuardaigh mar chuid de leagan Gaeilge ar cheannfhocal
- an mhír chuardaigh in aon chuid de leagan Gaeilge síos tríd an fhoclóir
- as ord loighice > *clár, ardán*
- bríonna ar lár > *caighdeán*

teanglann.ie – 5 bhunachar

Leabharlann Teanga agus Foclóireachta

Fáilte go dtí an *Leabharlann Teanga agus Foclóireachta* ar líne atá á forbairt ag Foras na Gaeilge mar thionscadal comhthreomhar le tionscadal an *Fhoclóra Nua Béarla-Gaeilge*. Is é cuspóir an tsuímh ná rochtain shaor agus réidh a thabhairt do lucht úsáidte na teanga ar shonraí foclóireachta, gramadaí agus foghraíochta a bhaineann le focail sa Ghaeilge. [Breis eolais...](#)

Ar an suíomh seo

- **Foclóir Gaeilge-Béarla** (Ó Dónaill, 1977) »
Leagan leictreonach inchuadaithe d'fhoclóir Gaeilge-Béarla Uí Dhónaill
- **English-Irish Dictionary** (de Bhaldraithe, 1959) »
Leagan leictreonach inchuadaithe d'fhoclóir Béarla-Gaeilge de Bhaldraithe
- **An Foclóir Beag** (Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991) »
Leagan leictreonach inchuadaithe d'fhoclóir Gaeilge-Gaeilge
- **Bunachar Gramadaí** »
Foirmeacha infhillte d'ainmfhocail, do bhriathra, d'aidiachtaí srl na Gaeilge
- **Bunachar Foghraíochta** »
Taifid fuaime d'fhocail na Gaeilge sna trí mhórchanúint

teanglann.ie – FGB mar réamhshocrú

Baile

Foclóir Nua Béarla–Gaeilge »

Eolas ▼

Gaeilge

English

cat

teanglann.ie

LEABHARLANN TEANGA AGUS FOCLÓIREACHTA

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Focail chosúla: at · cab · cac · cad · cae

Foclóir Gaeilge–Béarla

Ó Dónaill, 1977

English–Irish Dictionary

de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag

Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

Gramadach

Foghraíocht

Tosach A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Gaeilge ► Béarla

Béarla ► Gaeilge (cuardach droim ar ais)

TORTHAÍ IN FOCLÓIR GAEILGE—BÉARLA

cat, *m.* (*gs. & npl. cait, gpl. ~*). 1. Cat. ~ **baile**, tame, domestic, cat. ~ **fiáin, fia**, wild cat. *Cad é a dhéanfadh mac an chait ach luch a mharú?* Like father like son. **Dhéanfadh sé ~ is dhá eireaball air**, (*Ironical*) he can work wonders. *Prov: Ar mhaithe leis féin a bhíonn an ~ ag crónán*, 'a cat purrs for its own benefit'. *Hist: An C~ Breac*, text-book used at 19th century proselytisation class. ~ **breac**, turncoat. **Gan ' ~ dubh' ná ~ bán' a rá leis**, not to say anything (acrimonious) to him. *S.a. CEANN¹ 1 (k), CRÍONNA 1(b), DÚCHAS 4, EIREABALL 5, FEOIL 2. 2. ~ crainn*, pine marten. 3. ~ **mara**, (i) angel-fish, (ii) calamity. **Cad é an ~ mara a sheol anseo é?** What mischance brought him here? 4. **Cait bhrád = gaid bhrád** : GAD² 3.

TORTHAÍ GAOLMHARA IN FOCLÓIR GAEILGE—BÉARLA

cat(a) »

fia-chat »

ABAIRTÍ IN FOCLÓIR GAEILGE—BÉARLA

a »

Ag cat a d'ól an bainne

the cat which drank the milk.

borr »

Ag ~adh is ag at mar a bheadh cat i mála

working oneself into a frenzy of exasperation.

brabach »

Cat bradach a gheobhadh ~ uirthi

she gives nothing away.

bradach »

Cat ~, thieving, sly, cat.

bri »

Níl ~ cait ann

he hasn't the strength of a kitten.

castán

castóir

castóireacht

cásúil

casúireacht

casúr

casurla

cat

cat(a)

cáta

catabalach

catabatach

catach

catachán

catachas

catachlaonasach

cataclastach

catacóim

cátadh

catagóir

catagóireach

cataill

catairneach

[16]

 foclóir.ie

Foras na Gaeilge

 teanglann.ie

teanglann.ie – torthaí in FB

Baile Foclóir Nua Béarla–Gaeilge » Eolas ▼

Gaeilge English

cat

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Focail chosúla: at · cab · cac · cad · cae

Foclóir Gaeilge–Béarla
Ó Dónaill, 1977

English–Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

Gramadach

Foghraíocht

Tosach A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

TORTHAÍ

cat *fir* ainmhní tí a choinnítear mar pheata agus a mharaíonn luchta agus franaeigh

SAINMHÍNITHE AGUS ABAIRTÍ

a »

mír choibhneasta dhíreach (*an té a chuireann an siol; an cat a d'ól an bainne; an siol a cuireadh san earrach*); mír choibhneasta indíreach (*an gort a gcuirtear an siol ann; an té a n-óltar a shláinte*)

angóra »

pór gabhar, cat nó coíníní a bhfuil clúmh fada orthu; snáth nó éadach a dhéantar as an glúmh sin

catachas »

gol cait

enúdán »

crónán (cait)

crónán »

an glór a dhéanann cat le sástacht; aon ghlór cosúil leis sin (*crónán na mbeach, crónán na dtonn*)

crúb »

lapa éin nó cait; ordóg portáin; an chuid adharcaigh de chosa ainmhithe áirithe, ba, capaill, muca etc.

cuimilt »

rud a scríobadh de dhromchla ruda eile (*cuimil éadach de*); teagmháil (*chuimil an mí-ádh liom*); láinteacht, bladar (*duine a chuimilt; ag cuimilt an chait*)

fearchat »

cat fireann

leadán »

aon rud a phriocfadh thú (ar nós, dealg, cealg, ionga, cait etc.)

leon »

ainmhní mór fiáin buidhonn de chineál an chait, a mhaireann ar fheoil

cásmhar

casóg

casta

castainéid

castóir

casúireacht

casúr

cat

catach

catachas

catalóg

cath

cathain

cathair

cathaoir

cathaoirleach

cathartha

cathlán

cathróir

cathú

catóirí

catsúil

(17)

 foclóir.ie

Foras na Gaeilge

 teanglann.ie

teanglann.ie – torthaí in EID

[Baile](#) [Foclóir Nua Béarla–Gaeilge »](#) [Eolas ▼](#) [Gaeilge](#) [English](#)

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Focail chosúla: [at](#) · [cab](#) · [cac](#) · [cad](#) · [cae](#)

Foclóir Gaeilge–Béarla
Ó Dónaill, 1977

English–Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

Gramadach

Foghraíocht

Tosach [A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)

Tá iontráil i bhFoclóir Nua Béarla–Gaeilge i dtaobh **cat** »

[Béarla ► Gaeilge](#) [Gaeilge ► Béarla \(cuardach droim ar ais\)](#)

CUARDACH DROIM AR AIS IN ENGLISH–IRISH DICTIONARY

[feline](#) » [Cat](#)

[cat-fish](#) » [Cat mara](#)

[catmint](#) » [Miontas cait](#)

[cat's-cradle](#) » [cliabhán cait](#)

[cat's-eye](#) » [Súil cait](#)

[cat's-meat](#) » [Feoil capaill \(le haghaidh cait\)](#)

[castrate](#)

[castration](#)

[casual](#)

[casualty](#)

[casuist](#)

[casuistic](#)

[casuistry](#)

[cat](#)

[cataclysm](#)

[catacombs](#)

[catafalque](#)

[catalepsy](#)

[cataleptic](#)

teanglann.ie – torthaí sa bhunachar gramadaí (ainmfhocal)

Baile Foclóir Nua Béarla-Gaeilge » Eolas ▼ Gaeilge English

cat

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

LEABHARLANN TEANGA AGUS FOCLÓIREACHTA

Focail chosúla: at · cab · cac · cad · cae

 Foclóir Gaeilge-Béarla
Ó Dónaill, 1977

 English-Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

 An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

 Gramadach

 Foghraíocht

AN DRAOI GRAMADAÍ

cat

- AINMFHOCAL
- FIRINSCNEACH
- 1ú DÍOCHLAONADH

Uatha

AINMNEACH

cat

- an cat

GINIDEACH

cait

- an chait

Iolra

AINMNEACH

cait

- na cait

GINIDEACH

cat

- na gcat

castríomaigh
casú
casúireacht
casúirín
casún
casúr
casurla

cat

cáta
catabalach
catabatach
catach
catachán
catachas
catachlaonasach
catadastach

teanglann.ie – torthaí sa bhunachar gramadaí (aidiacht)

Foclóir Gaeilge-Béarla
Ó Dónaill, 1977

English-Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

Gramadach

AN DRAOI GRAMADAÍ

beag

- AIDIACHT
- IÚ DÍOCHLAONADH

Uatha

AINMNEACH
beag (FIR.)
bheag (BAIN.)
GINIDEACH
bhig (FIR.)
bige (BAIN.)
Iolra

AINMNEACH
beaga
bheaga (CONSAIN CHAOLAITHE)
GINIDEACH
beaga (TRÉANIOLRAÍ)
beag (LAGIOLRAÍ)
Foirmeacha breise

BREISCHÉIM
níos lú

- ní ba lú

SÁRCHÉIM
is lú

- ba lú

AINM TEIBÍ
laghad

- dá laghad
- ag dul i laghad

beadaíocht
béadán
béadánach
béadánaí
béadchaint
béadchainteach
béadchainteoir
beag
beagadán
beagaigh
beagán
beagchainteach
beagchéillí
beagchroíoch
beagchúiteamh
beagchumhachtach
beagchúram
beagéadail
beageaglach
beagéifeacht
beagfhoclach
beaginmhe
beagintinneach

teanglann.ie – torthaí sa bhunachar gramadaí (briathar)

Foclóir Gaeilge-Béarla
Ó Dónaill, 1977

English-Irish Dictionary
de Bhaldráithe, 1959

An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

Gramadach

AN DRAOI GRAMADAÍ

faigh
• BRIATHAR

AINM BRIATHARHA
fáil

AIDIACHT BHRIATHARHA
faighte

Aimsir chaite

UATHA
1 **fuair mé**
• an bhfuair mé?
• ní bhfuair mé
2 **fuair tú**
• an bhfuair tú?
• ní bhfuair tú
3 **fuair sé (FIR.)**
• an bhfuair sé?
• ní bhfuair sé
fuair sí (BAIN.)
• an bhfuair sí?
• ní bhfuair sí

IOLRA
1 **fuaireamar**
• an bhfuaireamar?
• ní bhfuaireamar
fuair muid
• an bhfuair muid?
• ní bhfuair muid

fáidheadóireacht
faidhf
faidhfileá
fáidhiúil
fáidhiúlacht
faidhp
faidréiseach
faigh
faighin
faighneog
faighteach
faighteoir
fail
fáil
failc
failceach
faileog
fáilí
failín
failíoch
fáilíocht
faill
failleagán

teanglann.ie – torthaí sa bhunachar foghraíochta

Baile Foclóir Nua Béarla-Gaeilge » Eolas ▼ **Gaeilge** English

cat

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Focail chosúla: at · cab · cac · cad · cae

 Foclóir Gaeilge-Béarla
Ó Dónaill, 1977

 English-Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

 An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

 Gramadach

 Foghraíocht

Tosach A B **C** D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

cat

 CÚIGE ULADH
 éist...

 CÚIGE CHONNACHT
 éist...

 CÚIGE MHUMHAN
 éist...

TORTHAÍ GAOLMHARA

cat coille » cat mara » ceann cait »
fia-chat »

castaire
castán
castóir
castriomaigh
casú
casúirín
casúr
cat
cat coille
cat mara
catach
catacóm
catail
cataitéar
catalóg
catalógaigh
catalógaithe
Catalóinis
Catalóinise

teanglann. ie – cuardach ar fhocal Béarla

Baile

Foclóir Nua Béarla-Gaeilge

Eolas

Gaeilge

English

door

Q

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Focail chosúla: door · deur · d'or · doer · doir

Foclóir Gaeilge-Béarla

Ó Dónaill, 1977

English-Irish Dictionary

de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag

Ó Dónaill & Ua Maoleoin, 1991

Gramadach

Foghraíocht

Tosach

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

Tá iontráil i bhFoclóir Nua Béarla-Gaeilge i dtaobh **door** »

Béarla ► Gaeilge

Gaeilge ► Béarla (cuardach droim ar ais)

TORTHAÍ IN ENGLISH-IRISH DICTIONARY

door, *s. Doras m. Entrance door, street-door, front-door, doras sráide, doras tosaigh. Side-door, taobhdhoras. S.a. BACK-DOOR. Carriage-door, doras carráiste. Double door, doras dhá chomhla. Folding doors, doras infhálta. Sliding door, comhla shleamhnáin. To show s.o. the door, an doras a thabhairt do dhuine. To show s.o. to the door, dul go doras le duine. To keep within doors, fanacht istigh. To turn s.o. out of doors, duine a chur amach as an teach. To play out of doors, sígradh a dhéanamh amuigh faoin aer. He was denied the door, dínadh an doras air. To open the door to abuses, caoi mhaith a thabhairt do lucht droch-chleachtaidh. To open the door to a settlement, bealach a réiteach chun socráithe. To close the door to, against, s.o., an doras a dhúnadh ar dhuine. To close the door upon any discussion, deireadh a chur le deis díospóireachta. To lay a charge at s.o.'s door, coir a chur i leith duine. The fault lies at my door, orm féin an locht.*

TORTHAÍ GAOLMHARA IN ENGLISH-IRISH DICTIONARY

back-door »

barn-door »

door-bell »

door-frame »

door-handle »

door-keeper »

door-knob »

door-knocker »

door-mat »

door-nail »

door-post »

door-scraper »

door-step »

front-door »

half-door »

next-door »

stage-door »

street-door »

swing-door »

trap-door »

ABAIRTÍ IN ENGLISH-IRISH DICTIONARY

a »

When I opened the door a man jumped in, nuair a d'oscail mé an doras léim an fear isteach.

access »

Door that gives access to a room, doras isteach chun seomra.

access »

Access to the door is by a flight of steps, suas staidhre a théitear go dtí an doras.

actual »

I actually found the door open! an é do bharáil nach raibh an doras oscailte romham!

donkey-engine

donkey-man

donor

don't

doodle

doom

doomsday

door

door-bell

door-frame

door-handle

door-keeper

door-knob

door-knocker

door-mat

door-nail

door-post

door-scraper

door-step

doorway

dope

dope-addict

dorado

(23)

 foclóir.ie

 Fóras na Gaeilge

 teanglann.ie

teanglann.ie – cuardach droim ar ais

Baile Foclóir Nua Béarla–Gaeilge » Eolas ▼ Gaeilge English

door

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Focail chosúla: daor · deor · díor · doer · doir

Foclóir Gaeilge–Béarla
Ó Dónaill, 1977

English–Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1993

Gramadach

Foghraíocht

Tosach A B C **D** E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

CUARDACH DROIM AR AIS IN FOCLÓIR: GAEILGE—BÉARLA

bac » (Door-)step.
bailcímín » Knob; door-knob.
bástbhalla » Sheltering wall at side of door.
boschrann » Door-knocker.
cleiteán » Penthouse (over door).
cúldoras » Back-door.
doirseach » Having doors; open, accessible;
doirseoir » Door-keeper, (hall) porter.
doirseoireacht » Occupation of door-keeper.
doras » Door; doorway.
fairchín » Door knocker.
fardoras » Lintel (of door).
idirdhoras » Communicating door.
lán » full to the door(s).
leathdhoras » Half-door.
luasedhoras » Swing-door.
scalpán » Wattle door; opening of shelter or hut (with makeshift door).
sciath » Wicker-work door or screen.
taobhdhoras » Side-door.
ursainn » Door-post, jamb.

donóg
donsaí
donú
donuachar
do-oibríthe
dó-ola
do-óla
dóp
dópáil
dophléasctha
dophollta
dophósta
dor
doraca
Dórach
dorád
dorae
doraídh
Dóraigh
dórainn
doraíonta
doraíte

ABAIRTÍ IN FOCLÓIR: GAEILGE—BÉARLA

ag »
agus »
Ag an doras, an tine, an abhainn, at the door, the fire, the river.
Ba cheart dúinn a bheith annuigh ~ an lá chomh breá sin, we
should be out of doors, seeing that the day is so fine.

Foras na Gaeilge

teanglann.ie – foirmeacha infhillte

Baile Foclóir Nua Béarla-Gaeilge » Eolas ▼ **Gaeilge** English

mban

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Focail chosúla: [ban](#) · [man](#) · [mean](#) · [méan](#) · [mian](#)

 Foclóir Gaeilge-Béarla
Ó Dónaill, 1977

 English-Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

 An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

 Gramadach

 Foghraíocht

Tosach [A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) **[M](#)** [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)

 Seans gur foirm é **mban** de: [bean](#) »

ABAIRTÍ IN FOCLÓIR GAEILGE—BÉARLA

bean »	Taobh na mban , the female line, distaff side.
braine »	~ na mban , the foremost of women.
cióná »	~ na mban , the fairest of women.
coigeal »	~ na mban sí , reed-mace, cat's tail.
fómhar »	~ na mban fann , ['harvest of the weak women', harvest of distress (due to shortage of men).
grianán »	Is í ~ na mban í , she is the most pleasant of women.
lín »	~ na mban sí , fairy flax, purging flax.
lus »	~ na mban sí , foxglove.
méaracán »	méaracáin na mban sí , purple foxglove.
plúr »	~ na mban , the flower of women.
taoiseach »	~ na mban , the foremost of the women.

mathshlua
mathúin
matóg
matraigh
matrarc
matrarcach
mátrún
mé
meá
meá-anailís
meabhair
meabhairéalangach
meabhairghalar
meabhal
meabhalscáil
meabhán
meabhlach
meabhlaigh
meabhlaire

teanglann.ie – cuardach le dhá fhocal (nó níos mó)

Baile Foclóir Nua Béarla-Gaeilge » E

gan aon agó

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

Foclóir Gaeilge-Béarla
Ó Dónaill, 1977

English-Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

 Foghraíocht Tosach A B C D E F **G** H I J K L M N O
W X Y Z

ABAIRTÍ IN FOCLOIR GAEILGE-BÉARLA

agó » **Gan aon ~**, undoubtedly.

Foclóir Gaeilge-Béarla
Ó Dónaill, 1977

English-Irish Dictionary
de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag
Ó Dónaill & Ua Maoileoin, 1991

 Foghraíocht Tosach A B C D E F **G** H I J K L M N O
W X Y Z

CUARDACH DROIM AR AIS IN ENGLISH-IRISH DICTIONARY

veritable » gan aon agó, gan bhréag

ABAIRTÍ IN ENGLISH-IRISH DICTIONARY

doubt » **Beyond (a) doubt, without a doubt, gan amhras dá laghad, gan aon agó.**

question » **Beyond (all) question, past question, gan aon agó.**

teanglann.ie – forbairtí agus breisithe eile

- An Draoi Gramadaí
- An Foclóirí

Baile Foclóir Nua Béarla–Gaeilge Eolas Gaeilge English

ar + capall + dubh

Cuardaigh focal Gaeilge nó Béarla.

teanglann.ie

LEABHARLANN TEANGA AGUS FOCLOIREACHTA

Foclóir Gaeilge–Béarla Ó Dónaill, 1977

English–Irish Dictionary de Bhaldraithe, 1959

An Foclóir Beag Ó Dónaill & Ua Maoleoin, 1991

Gramadach Foghraíocht

AN DRAOI GRAMADAÍ

RÉAMHFHOCAL + AINMFHOCAL + AIDIACHT

1 ROGHNAIGH RÉAMHFHOCAL

ar RÉAMHFHOCAL

2 ROGHNAIGH AINMFHOCAL

capall AINMFHOCAL FIRINSNEACH 1ú DÍOCHLAONADH

3 ROGHNAIGH AIDIACHT

dubh AIDIACHT 1ú DÍOCHLAONADH

Uatha

ar chapall dubh

- ar an gcapall dubh (CÓRAS LÁRNACH)
- ar an chapall dhubh (CÓRAS AN ISÉIMHITHE)

Iolra

ar chapail dhubha

- ar na capail dhubha

TORTHAÍ GAOLMHARA

ar » capall » dubh »

Ar na bacáin – sa ghearrthéarma

- Iomlánú FNBG – Nollaig 2016
- 35,000 comhad fuaime breise – Nollaig 2016
- Aip nua do *teanglann.ie* – Eanáir 2017
- An Draoi Gramadaí – breis réimsí, Eanáir 2017
- Aip FNBG – leagan nua le feidhmeanna breise, Márta 2017
- Tras-scríobh ar 3 milliún focal den chaint bheo, Meitheamh 2017 (2.2 milliún déanta go dtí seo)
- Forbairt leanúnach ar na suíomhanna foclóireachta
- Fócasghrúpaí d'úsáideoirí – 2017
- Leagan clóite - 2018

Ar na bacáin – san fhadtéarma

- Straitéis foclóireachta Fhoras na Gaeilge
- Foclóirí nua Gaeilge-Gaeilge agus Gaeilge-Béarla
 - comhthreomhar lena chéile
 - ar líne ar bhonn incriminteach ó 2021 (ag brath ag acmhainní)
- Na bunachair ghramadaí agus fuaime a mhéadú 100%
- Nua-Chorpas na hÉireann a mhéadú go 250 milliún focal
- Cothabháil, breisiú agus nuashonrú ar bhonn leanúnach

Fís Foclóireachta 2025

- Svuít chomhtháite d'acmhainní foclóireachta faoi 2025
- ar líne & mar aip
 - 3 mhórfhoclóir nua & an bunachar téarmaíochta
 - 3 fhoclóir an 20ú haois
 - An corpas
 - Bunachar gramadaí
 - Bunachar comhaid fuaime

Aiseolas ón phobal

- aiseolas maidir le hábhar na suíomhanna
 - ábhar Béarla agus Gaeilge araon
 - ar lár, le leasú, le ceartú
- aiseolas maidir le húsáid na suíomhanna/aipeanna
 - leagan amach
 - feidhmeanna cuardaigh
 - comhoiriúnacht theicniúil
- leagan clóite ag tosú i gceann 2 mhí
- **aiseolas@focloir.ie**

Go raibh maith agaibh

- focloir.ie
- teanglann.ie
- fáilte roimh cheisteanna